

הפקולטה למדעי הנתונים וההחלטות

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

המרצה: ד"ר שרון רגב-טייטלרהמתרגלים: ד"ר איילת קוגוס, ד"ר גל דנינו, ד"ר אלישבע שמשבחינה במבוא לכלכלה (094591)**תאריך הבחינה: 24.12.2023 15.10.2023**

מועד ב - סמסטר אביב תשפ"ג

טור 1

הוראות לנבחן/ת:

- משקל כל שאלה מבין שאלות 1-20 : 5 נקודות.
- שאלות 1-12 : מיקרו ; שאלות 13-20 : מאקרו.
- ניתן לצבור בבחינה בסה"כ 100 נקודות.
- סמנני את התשובות בטופס התשובות המצורף בעט בצבע כחול/שחור בלבד.
- יש לסמן היטב תשובה אחת בלבד לכל שאלה.
- בתחילת הבחינה הקפד/י לרשום ולסמן כראוי את תעודת הזהות על טופס התשובות המצורף. כמו כן הקפד/י לסמן את מספר הטור.
- הבחינה בת 3 שעות.
- באפשרותך להשתמש בדף הנוסחאות המצורף לבחינה, ובמחשבון מדעי רגיל. כל חומר עזר אחר אסור. ענידת שעונים חכמים בבחינה אסורה בהחלט.
- בשאלות במיקרו כלכלה הנח/י שעקומות הביקוש וההיצע רגילות (אלא אם כתוב אחרת בגוף השאלה).
- בשאלות במאקרו כלכלה הנח/י קשיחות מחירים כלפי מטה.
- בשאלות במאקרו כלכלה הנח/י משק מקומי סגור בלבד.
- עליך להתבסס על ההנחות כפי שנלמדו במסגרת הקורס בהרצאות ובתרגולים.
- עליך להגיש את טופס הבחינה (השאלות), את מחברות הטיוטה, ואת טופס התשובות. שים/י לב שתעודת הזהות רשומה כראוי על גבי דף השער ועל גבי טופס התשובות.
- שים/י לב לסמן את מספר הטור, כפי שמופיע על טופס הבחינה, על גבי טופס התשובות.
- הציון ייגזר מטופס התשובות בלבד!

בהצלחה !!!

שאלה 1

ענף המייצר מזון משומר הינו ענף תחרותי .

פונקציית ההיצע רגילה והצרכנים תמיד מוציאים סכום קבוע של 10,000 ₪ על מזון משומר .
 כעת, הממשלה קובעת מחיר מינימום בגובה 50 ₪ למזון משומר ובמחיר זה היצרנים בוחרים
 לייצר 500 יחידות. הממשלה תקנה את העודפים ותשלח אותם למאדים .
 אם עלות המשלוח למאדים 2,000 ₪, מה תהיינה הוצאות הממשלה?

- א. 12,000
- ב. 13,000
- ג. 15,000
- ד. 17,000
- ה. 33,000

שאלה 2

לפי תורת הצרכן, מה מתארת עקומת אדישות (indifference curve) של צרכן ?

- א. אוסף סלי תצרוכת שאינם רצויים לצרכן.
- ב. אוסף סלי תצרוכת הרצויים לצרכן במידה שווה.
- ג. אוסף סלי תצרוכת שהצרכן יכול לרכוש בהכנסה נתונה.
- ד. אוסף סלי תצרוכת שעדיפים לצרכן על פני סלים אחרים.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 3

במשק פתוח קיימים תמיד : (1) ביקוש מקומי (רגיל) לבלונים ו-(2) ייצוא של בלונים.
 ידוע שביקוש חו"ל לבלונים גמיש לחלוטין. ידוע כי תמיד מתקיים ייצוא (גם במצב ההתחלתי).
 כעת, הכנסת הפרטים המקומיים עלתה וידוע שהמוצר נורמלי.
 כתוצאה מכך, מי מהבאים נכון בשווי משקל?

- א. רווחת (עודף) היצרנים לא השתנה.
- ב. סך הרווחה החברתית במשק לא השתנתה.
- ג. הכמות הנצרכת ע"י הצרכנים המקומיים לא השתנתה.
- ד. הכמות המיוצאת לא השתנתה.
- ה. עודף הצרכנים המקומיים לא השתנה.

שאלה 4

באחרונה פורסם בעיתונות ששר האוצר החליט להוריד את המכס (מיסוי) על חלב מיובא (עד כה המכס עמד על 40%) למשך שלושה חודשים כדי להתגבר על המחסור בחלב. לטענת שר האוצר הורדת מיסוי זו לא תפגע בהכנסות הממשלה ממיסים ותאפשר לצרכנים בישראל לקנות חלב מיובא במחיר זול יותר. להלן ההנחות הבאות:

1. חלב מיוצר בארץ ואפשר לייבא אותו מחו"ל
2. אין מיסים אחרים על החלב המיוצר בארץ או מיובא מחו"ל
3. אין פטורים מהמכס

בהתאם לכך ובהתבסס על דיון שנלמד בהרצאה, מי מהבאים נכון?

- א. הביקוש לחלב גמיש יחידתית ולכן ביטול המכס לא ישפיע
- ב. אם לפני הטלת המכס לא היה ייבוא, אזי הפחתה שלו לא תפגע בהכנסות הממשלה ממיסים.
- ג. הורדת מחיר החלב תעלה את הביקוש ולכן לא יחול שינוי בהוצאות הצרכנים ובמיסים.
- ד. אין מצב שבו טענת שר האוצר נכונה
- ה. אף תשובה אינה נכונה

שאלה 5*

ידוע כי בשוק מסוים פועל מונופול. העלות השולית של המונופול לינארית עולה ויוצאת מהראשית. הניחו שאין עלויות קבועות. (הניחו ייצור של יחידות שלמות בלבד). סך הוצאות הצרכנים תמיד קבועות חיוביות ושוות K . לפיכך, מי מהבאים הנכון ביותר על מנת להשיא את רווחיו של המונופול?

- א. בכל מקרה המונופול יחליט שלא לייצר כלל.
- ב. אם $K > 1$ המונופול יחליט לייצר יחידה אחת בלבד.
- ג. אם $K > 1$ המונופול יחליט לייצר שתי יחידות בלבד.
- ד. בשל גמישות עקומת הביקוש, המונופול יעדיף לייצר כמות אינסופית של מוצרים.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 6

הניחו ענף הפועל בתנאי תחרות משוכללת. כעת, הממשלה שוקלת להטיל מס על כל יחידה מיוצרת של X . לפיכך, מה עליה לקחת בחשבון מבין הבאים?

- א. כאשר עקומת הביקוש למוצר קשיחה לחלוטין וההיצע רגיל, כל נטל המס ייפול על היצרנים.
- ב. כאשר עקומת ההיצע למוצר גמישה לחלוטין והביקוש רגיל, כל נטל המס ייפול על היצרנים.
- ג. כאשר עקומת הביקוש למוצר גמישה לחלוטין וההיצע רגיל, כל נטל המס ייפול על היצרנים.
- ד. כאשר עקומת ההיצע למוצר קשיחה לחלוטין והביקוש רגיל, כל נטל המס ייפול על הצרכנים.
- ה. נטל המס יתחלק שווה בשווה בין היצרנים לצרכנים, ללא קשר לגמישות עקומות הביקוש וההיצע.

שאלה 7

עקומת הביקוש המצרפי למוצר Q בענף תחרותי הינה: $Q^D = \frac{4000}{P}$

כל הפירמות בענף זהות, ולכל פירמה עקומת ההוצאות מהצורה: $TC(q) = 25 + q^2$. מהו מספר הפירמות שיפעלו בשווי משקל בטווח הארוך?

- א. 16
- ב. 25
- ג. 80
- ד. 100
- ה. 200

שאלה 8

שוק תחרותי מיוצג על ידי עקומות מצרפיות: הביקוש: $Q^D = 20 - P$, וההיצע: $Q^S = P$. בהתאם לכך, מי מהבאים נכון לגבי הגמישות של כל עקומה ביחס למחיר (בערך מוחלט)?

- א. $E=0$ לכל נקודה הן עבור הביקוש והן עבור ההיצע.
- ב. $E=1$ (יחידתית) לכל נקודה הן עבור הביקוש והן עבור ההיצע.
- ג. $E=1$ (יחידתית) רק בנקודה (10,10) הן עבור הביקוש והן עבור ההיצע.
- ד. $E=1$ (יחידתית) לכל נקודה עבור ההיצע, ובנקודה (10,10) בלבד עבור הביקוש.
- ה. $E \rightarrow \infty$ לכל נקודה הן עבור הביקוש והן עבור ההיצע.

שאלה 9

הביקוש המצרפי הוא: $Q = 260 - P$, ונתון שמחיר שוק תחרותי במצב מוצא הוא 140 ₪. הניחו שעקומת ההיצע המצרפי רגילה (כמו כן הניחו $\min AVC = 0$). כתוצאה מהטלת מס בגובה 1 ₪ לכל יחידה מיוצרת, מה יקרה להוצאות הצרכנים?

- א. יגדלו בהכרח.
- ב. יקטנו בהכרח.
- ג. יישארו ללא שינוי.
- ד. לא ניתן לדעת ללא מידע נוסף על עקומת ההיצע.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 10

X ו-Y הם מוצרים משלימים.

הניחו עקומות מקומיות רגילות ועקומות חו"ל גמישות לחלוטין.

X נמכר בשוק המקומי וכן תמיד מיוצא לחו"ל. Y מיוצר ונמכר רק בשוק המקומי.

כל העקומות המקומיות למוצרים רגילות.

כעת, הממשלה מסבסדת כל יחידה מיוצאת של X.

לפיכך, מהי יקרה בשווי משקל למחיר X (בשוק המקומי), ומה יקרה לרווחה החברתית בענף Y?

- א. מחיר X יישאר ללא שינוי, והרווחה בענף Y תגדל
- ב. מחיר X יעלה, והרווחה בענף Y תקטן
- ג. מחיר X ירד, והרווחה בענף Y תישאר ללא שינוי
- ד. אין לדעת מה יקרה לרווחה בענף Y, תלוי בגמישות הביקוש ל-X.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 11

בענף פועל מונופול שהוצאותיו השוליות הן: $MC = Q$. הביקוש למוצר הוא: $P = 100 - Q$.

כעת הממשלה החליטה לקבוע מחיר מקסימום $P_{\max} = 50$, וידוע שהמונופול ממשיך לפעול

בתנאים החדשים ומחיר השוק לצרכן הוא מחיר המקסימום.

כתוצאה מכך, מה מהבאים נכון בשווי משקל?

- א. הרווחה החברתית תגדל.
- ב. כמות שווי המשקל המיוצרת תישאר ללא שינוי.
- ג. רווחת הצרכנים תקטן ועודף היצרן ללא שינוי.
- ד. הרווחה החברתית תקטן והמחיר שיקבל היצרן ללא שינוי.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 12

גמישות הביקוש ביחס למחיר של תפוזים ננסיים בישראל הינה יחידתית לכל אורך העקומה.

כל התפוזים הננסיים הנמכרים במשק מיובאים מיפן בלבד (אין יצרנים ישראלים מקומיים),

וידוע כי במצב המוצא נמכרו Q_0 תפוזים ננסיים.

כעת, הממשלה מחליטה להטיל מכס בגובה A על ייבוא תפוזים ננסיים.

בהתאם לכך, מי מהבאים נכון בשווי משקל?

- א. תקבולי הממשלה מהמכס יהיו $A \cdot Q_0$
- ב. פדיון היצרנים (היפניים) ממכירת תפוזים ננסיים בישראל לא ישתנו.
- ג. סך הוצאות הצרכנים (הישראלים) על תפוזים ננסיים לא ישתנו.
- ד. סך הוצאות הצרכנים (הישראלים) על תפוזים ננסיים יגדלו ב- A .
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 13

במשק מסוים מתקיימים הבאים:

צריכה פרטית: $C = 500 + 0.8Y_d$, הוצאות ממשלה: $G = 100$, השקעות: $I = 200$

הניחו כי קיימים מסים קבועים בלבד, ובמצב המוצא נתון שאין חסכון ציבורי (ממשלתי).

ידוע כי במשק זה תוצר שווי המשקל במצב המוצא שווה לתוצר התעסוקה המלאה.

כעת, ידוע כי הממשלה מגדילה את הוצאותיה תוך הפעלת מדיניות תקציב מאוזן.

לפי מודל קיינס הפשוט מי מהבאים נכון בשווי המשקל החדש?

- א. קיים עודף ביקושים והחסכון הציבורי יגדל ב-100.
- ב. המשק יישאר במצב של תעסוקה מלאה, והחסכון הציבורי ללא שינוי.
- ג. תיווצר אבטלה כך שהפער במונחי ביקושים הוא 400, והחסכון הציבורי יגדל.
- ד. תוצר שווי משקל יגדל, והחסכון הציבורי יישאר ללא שינוי.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 14

במשק מסוים יחס הרזרבה הוא 0.25, והלוואות הבנקים המסחריים לציבור עומדות על 3000 ₪.

ידוע כי כמות המזומנים בידי הציבור שווה תמיד ל-1000 ₪.

במצב ההתחלתי המשק בתעסוקה מלאה.

כעת, הממשלה מחליטה להגדיל את הוצאותיה ב-1500 ₪ במימון מלווה מהציבור.

כתוצאה מכך, מה יקרה לכמות הכסף הנומינלית והריאלית במשק בשווי משקל?

- א. הנומינלית קטנה, והריאלית גדלה.
- ב. הנומינלית ללא שינוי, והריאלית קטנה.
- ג. הנומינלית גדלה, והריאלית גדלה.
- ד. הנומינלית ללא שינוי, ואין לדעת מה קרה לריאלית.
- ה. הנומינלית קטנה ב-1000, והריאלית ללא שינוי.

שאלה 15

במשק "ברבילנד" ידוע כי יחס הרזרבה הנדרש מהבנקים המסחריים הוא $0 < r_e < 1$.

כעת, ידוע שיחס הרזרבה גדל אך הבנק המרכזי מעוניין לשמור על כמות כסף נומינלית קבועה

במשק. הממשלה ודעת הציבור תומכים במטרת הבנק המרכזי.

מבין החלופות הבאות, איזה שילוב של כלים מוניטריים ושל העדפות הצרכנים ישיג את מטרתו

של הבנק המרכזי?

- א. הבנק המרכזי ימכור אג"ח לציבור והממשלה תגדיל מיסים
- ב. עירוי פנימי שלילי וביטול תשלומי העברה
- ג. עירוי חיצוני שלילי והגדלת המזומנים בידי הציבור
- ד. מתן הלוואה מהבנק המרכזי לממשלה והגדלת תשלומי העברה
- ה. עירוי חיצוני שלילי והקטנת הוצאות ממשלתיות

שאלה 16

נניח משק סגור במצב מוצא אבטלה .

הניחו כי הצריכה הפרטית תלויה בהכנסה הפנויה בלבד, וההשקעות תלויות בריבית בלבד.

הצריכה הציבורית (ממשלה) והמיסים אינם תלויים בתוצר .

הביקוש הריאלי לכסף תלוי בריבית ובתוצר לינארי ורגיל. היצע הכסף קשיח לחלוטין.

בהתאם למודל המשולב, ISLM, כיצד ישפיעו ריסון מוניטרי והרחבה פיסקלית על שווי המשקל?

- א. ייתכן כי התוצר יישאר ללא שינוי אך הריבית בכל מקרה תגדל.
- ב. בכל מקרה התוצר יגדל והריבית תישאר ללא שינוי.
- ג. ייתכן כי הריבית תישאר ללא שינוי אך התוצר בכל מקרה יגדל.
- ד. ייתכן כי הריבית תישאר ללא שינוי אך התוצר בכל מקרה יקטן.
- ה. ייתכן כי התוצר יישאר ללא שינוי אך הריבית בכל מקרה תישאר ללא שינוי.

שאלה 17

במשק מסוים מתקיימים הבאים :

צריכה פרטית: $C = 500 + 0.8Y_d$, הוצאות ממשלה: $G = 100$, השקעות: $I = 200$

הניחו כי במשק זה אין מסים במצב המוצא.

ידוע כי במשק זה תוצר התעסוקה המלאה שווה ל – 5000 .

כעת, הממשלה החליטה על הרחבה פיסקלית תוך שמירה על תקציב מאוזן.

לפי מודל קיינס מהו השינוי הנדרש בהוצאות הממשלה על מנת להגיע לתעסוקה מלאה?

- א. 0
- ב. 1000
- ג. 2000
- ד. 3000
- ה. 5000

שאלה 18

משק מסוים נמצא במצב מוצא בתעסוקה מלאה .

הניחו כי הצריכה הפרטית תלויה בהכנסה הפנויה בלבד, וההשקעות תלויות בריבית בלבד.

הצריכה הציבורית (ממשלה) והמיסים אינם תלויים בתוצר .

הביקוש הריאלי לכסף תלוי בריבית ובתוצר לינארי ורגיל. היצע הכסף הריאלי קשיח לחלוטין.

כעת, עקב הבחירות החוזרות ונשנות להרכבת הממשלה, חל גידול משמעותי בצריכה הציבורית

(G) וידוע שהממשלה מממנת זאת באמצעות הלוואה מהבנק המרכזי.

בהתאם לכך ולפי המודל המשולב, מי מהבאים נכון במצב של שיווי משקל?

- א. התוצר יישאר ללא שינוי והריבית תעלה.
- ב. הצריכה הפרטית תגדל והמחירים יעלו.
- ג. ההשקעות יגדלו והריבית תרד.
- ד. כמות הכסף הריאלי ללא שינוי והצריכה הפרטית ללא שינוי.
- ה. כמות הכסף הנומינלית ללא שינוי והמחירים ירדו.

שאלה 19

במדינת אי-שם (משק סגור) הניחו כי המשק נמצא בתעסוקה מלאה. פונקציית הצריכה הפרטית תלויה בהכנסה הפנויה, וההשקעות תלויות רק בריבית. הצריכה הציבורית (ממשלה) והמיסים קבועים. הביקוש הריאלי לכסף תלוי בריבית ובתוצר לינארי ורגיל. היצע הכסף קשיח לחלוטין. ידוע כי לאחר זמן רב ובעקבות התקפת סייבר חסרת תקדים תוצר תעסוקה מלאה קטן לחצי מערכו ההתחלתי. המדינה לא הצליחה להתגבר על המתקפה במשך זמן רב. בהתאם למודל המשולב, מבין הבאים מהם הכלים העומדים לרשותה של המדינה על מנת לייצב את השוק בשווי משקל חדש?

- א. הקטנת יחס הרזרבה וקניית אג"ח מהציבור ע"י הבנק המרכזי
- ב. הגדלת יחס הרזרבה
- ג. הרחבה פיסקלית תוך שימוש במדיניות תקציב מאוזן
- ד. הגדלת תשלומי ההעברה (מס שלילי)
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה

שאלה 20

משק נמצא בשיווי משקל במצב מוצא בתעסוקה מלאה. ידוע כי במשק זה הממשלה תמיד מקפידה על מדיניות של תקציב מאוזן. הניחו כי הצריכה הפרטית תלויה בהכנסה הפנויה בלבד, וההשקעות תלויות בריבית בלבד. הצריכה הציבורית (ממשלה) והמיסים קבועים. הביקוש הריאלי לכסף תלוי בריבית ובתוצר לינארי ורגיל. היצע הכסף קשיח לחלוטין. כעת, הציבור דורש מהממשלה להוריד מיסים. טענה: אם הממשלה תקטין את המס תוך שמירה על תקציב מאוזן, ייווצר בהכרח פער אינפלציוני. בהתאם לכך, מי מהבאים נכון בשווי משקל?

- א. הטענה נכונה.
- ב. הטענה אינה נכונה.
- ג. אין מספיק נתונים לענות על שאלה זו.
- ד. הטענה נכונה רק אם הנטייה השולית לצרוך גדולה מ-0.5.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

ב - ה - צ - ל - ח - ה ! ! !